Läroplan för den grundläggande yrkesutbildningen

Godkänd av direktionen 23.6.2015
(ersätter Läroplanens gemensamma del fr. 7.11.2011)

Axxells ledningssystem är
certifierat enligt standarderna
ISO 9001, ISO 14001 och
OHSAS 18001

Innehållsförteckning

1 Allmänt 2
2 Gemensamma ämnen 3
3 Fritt valbara examensdelar 4
4 Examensvisa läroplaner 4
5 Personliga studieplaner 7
6 Identifiering och erkännande av kunnande 7
7 Inlärning i arbetet 8
8 Specialundervisning 8

1 Allmänt

En grundexamen består av 180 kompetenspoäng (=kp)

Yrkesinriktade examensdelar Gemensamma	135 kp
examensdelar	35 kp
Fritt valbara examensdelar	10 kp

De yrkesinriktade examensdelarna är indelade i obligatoriska examensdelar, valbara examensdelar samt kompetensområden. Inlärning i arbete måste utgöra minst 30 kp av de yrkesinriktade examensdelarna. Examensdelar delas in i delmål. Inom de gemensamma ämnena delas examensdelar först i delområden och därifrån i delmål.

Ett kompetenspoäng är inte en statisk enhet. Kompetenspoängen utgår från täckning, svårighetsgrad och betydelse. Arbetsinsatsen för ett kompetenspoäng kan variera från studerande till studerande och mängden undervisningstimmar likaså.

Den grundläggande yrkesutbildningen genomförs i Axxell som årskurslös utbildning. Tidsmässigt delas läsåret in i fem perioder och en examen på tre år omfattar därmed 15 perioder. Sommarperioder kan vara aktuella i vissa branscher. Årskurslös utbildning innebär att läroplanen spjälks upp i moduler. En modul kan innehålla delar från en eller flera olika examensdelar. En examen kan byggas upp med fler än eller färre än 15 moduler. Vi strävar efter att modulerna är fristående helheter som kan tas i flexibel ordning. Där det inte är möjligt skrivs förhandskrav in.

Den årskurslösa utbildningen står för stor flexibilitet. Studerande kan inleda studier i princip vid alla periodbyten. Studerande med examen från tidigare kan utföra sina studier på två år (2 år). De som önskar kombinera två olika examina inom yrkesutbildning eller yrkesutbildning med gymnasiestudier kan göra det. Den grundläggande yrkesutbildningen genomförs i Axxell som närstudier. Flerformsstudier kan bli aktuella för studerande som ämnar avlägga examen snabbare är normläroplanen.

Alla utbildningar administreras i studieregisterprogrammet Primus. Pedagogiskt material hanteras på inlärningsplattformen Itslearning.

2 Gemensamma ämnen

De gemensamma ämnena (35 kp) genomförs på samma sätt inom alla examina i den grundläggande yrkesutbildningen i Axxell. De genomförs på följande sätt:

			GEM 1		GEM 2		GEM 3			Strimma		
	obl	valbara 2)	obl	vb	obl	vb	obl	vb		obl	vb	
Kunnande i kommunikation och interaktion	**9**	**2**										
Modersmålet	**5**											
Studiekompetenser	2		2									
Kommunikation	1				1							
Bransch och media	2						2					
Interaktion		1				1						
Det andra inhemska språket (finska)	**2**											
Suomen kielen kertauskurssi	1		1									
Kommunikoin suomeksi	1				1							
Työnhaku ja ammattisuomea		1						1				
Främmande språk (engelska)	**2**											
English for Your Career	1		1									
English at Work	1				1							
Kunnande i matematik och naturvetenskap	**6**	**3**										
Matematik	**3**											
Grundläggande matematik	1		1									
Geometri	1				1							
Yrkesmatematik	1						1					
Problemlösning		1		1								
Ekonomisk matematik		1						1				
Fysik och kemi	**2**											
Kemi	1		1									
Fysik	1				1							
Informations- och kommunikationsteknik samt användningen av den 1)	**1**											
Digital kompetens	1									1		
Digital kommunikation		1									1	
Kunnande som behövs i samhället och i arbetslivet	**5**	**3**										
Samhällsfärdighet	**1**											
Individen och samhället	1						1					
Arbetslivsfärdighet 1)	**1**											
Introduktion till arbetslivet	1									1		
Arbetslivskunskap		3									3	
Företagsamhet och företagsverksamhet 1)	**1**											
Företagande	1									1		
Upprätthållande av arbetsförmåga, gymnastik och hälsokunskap	**2**											
Träning och hälsa	1									1		
Välbefinnande i vardagen	1				1							
Socialt och kulturellt kunnande		**7**										
Kännedom om olika kulturer												
Sociala och kulturella kompetenser		1						1				
Miljökunnande												
Miljöfostran		1		1								
Hållbart samhälle		1				1						
Främmande språk (engelska)												
Global English		1						1				
Upprätthållande av arbetsförmåga, gymnastik och hälsokunskap												
Motionsidrott		2									2	
Företagsamhet och företagsverksamhet 1)												
Företagsprojekt		1									1	
			6	2	6	2	4	4	24	4	7	11
1) De obligatoriska kp kan inte ersättas av gymnasiekurser eller studier från tidigare				8		8		8				
2) Dessa erbjuds inom Axxell, studerande kan också ha andra alternativ											35	

Delområdet Arbetslivsfärdighet förverkligas som en (1) obligatorisk kompetenspoäng och tre (3) valbara. Den obligatoriska kompetenspoängen genomförs i en yrkesmodul medan de tre (3) valbara kompetens-poängen görs som en helhet ute i arbetslivet och i en annan modul, förslagsvis en GEM-modul. Samtliga fyra kompetenspoäng skall vara avklarade före första Inlärning i arbetet-perioden. (Undantag sjöfart; endast två (2) valbara kompetenspoäng)

Delområdet Företagsamhet och företagsverksamhet förverkligas som en (1) obligatorisk kompetenspoäng och en (1) valbar. Bägge kompetenspoängen genomförs i yrkesmoduler förslagsvis på år 3.

Delområdet Upprätthållande av arbetsförmåga, gymnastik och hälsokunskap förverkligas som två (2) obligatoriska kompetenspoäng och två (2) valbara. Upprätthållande av arbetsförmåga, gymnastik och hälsokunskap förverkligas som ett delmål (1kp) i en GEM-modul samt som ett fast lektionspass i veckan under första läsåret. I modulschemat syns delmålet endast i tre moduler.

Delområdet Informations- och kommunikationsteknik samt användningen av den (IKT) förverkligas som en (1) obligatorisk och en (1) valbar kompetenspoäng. Den obligatoriska ingår i modulen A1 och den valbara i modulen A2.

3 Fritt valbara examensdelar

De fritt valbara examensdelarna (totalt 10 kp) stöder kraven på yrkesskicklighet och mål för kunnandet i examen och de kan bestå av en eller flera examensdelar. Examensdelarna kan vara följande:

- Yrkesinriktade examensdelar (bedömning med yrkesprov)
- Examensdelar som grundar sig på lokala krav på yrkesskicklighet (bedömning med yrkesprov)
- Gemensamma examensdelar eller gymnasiestudier (bedöms med vitsord)
- Studier som stöder förutsättningarna för fortsatta studier eller yrkesmässig utveckling (bedömning yrkesprov eller vitsord)
- Individuella examensdelar som baserar sig på kunnande som förvärvats via arbetserfarenhet (bedömning eller vitsord)

4 Examensvisa läroplaner

För varje enskild grundexamen görs en examensvis läroplan. Den examensvisa läroplanen består av det som är gemensamt för alla examina (de gemensamma ämnena samt de fritt valbara studierna)och de yrkesspecifika examensdelarna (á 135 kp).

Den examensvisa läroplanen består av
1) grunduppgifter om examen
2) utbudet av examensdelar inklusive länkar till de nationella examensgrunderna 3) ett modulschema i vilket ingår de examensdelar som erbjuds samt i vilken ordning och i vilken inlärningsmiljö de avläggs. 4) ett modulschema ur vilket framgår hur studier kan förverkligas på 2 år
5) ett bedömningsschema ur vilken framgår på vilket sätt inlärning respektive kunnande bedöms samt bedömningskriterierna
6) lista över koder för examensdelar, delområden och delmål till den examensvisa läroplanen länkas
7) examensdelsbeskrivningar över alla examensdelar som erbjuds
8) yrkesprov för alla examensdelar som erbjuds

Modulschema

En modell (bindande) för ett modulschema ser ut på följande sätt:

	Datum:						**Obligatoriska examensdelar**	**kp**		**Kompetensområde**	**kp**		**Valbara examensdelar**	**kp**		
	Läroplan:	Grundexamen i xxxx														
	Enhet:				IA											
	Läsår (om avvikelser finns):															
				Fritt valbara examensdelar												
	Period 1			Period 2			Period 3			Period 4			Period 5			
	Delmål	Kp	Kod	Delmål	Kp	Kod	Delmål	Kp	Kod	Delmål	Kp	Kod	Delmål	Kp	Kod	
År 1	A1			A2			A3			A4			A5			
	Yrkesämnen	10		Yrkesämnen	10		Yrkesämnen	12		GEM 1	8		Yrkesämnen	12		
										placeringen varierar från examen till examen						
							GEM Upprätthållande av arbetsförmå	1		GEM Upprätthållande av arbetsförmå	1		GEM Upprätthållande av arbetsförmå	1		
	GEM IKT	1		GEM IKT	1											
	Kompetenspoäng totalt	11		Kompetenspoäng totalt	11		Kompetenspoäng totalt	13		Kompetenspoäng totalt	9		Kompetenspoäng totalt	13		57
År 2	B1			B2			B3			B4			B5			
	YRK IA	15		GEM 2	8		Yrkesämnen	12		Yrkesämnen	11		YRK IA	15		
				placeringen varierar från examen till examen												
													alternativ			
							Förhandskrav A3 och B1									
	Kompetenspoäng totalt	15		Kompetenspoäng totalt	8		Kompetenspoäng totalt	12		Kompetenspoäng totalt	11		Kompetenspoäng totalt	15		61
År 3	C1			C2			C3			C4			C5			
													Fritt valbara	10		
	YRK	15		Yrkesämnen	12		GEM 3	8		YRK IA	15					
	(yrksval)						placeringen varierar från examen till examen									
	alternativ															
				GEM Företag	2											
				placeringen varierar från examen till examen												
	Kompetenspoäng totalt	15		Kompetenspoäng totalt	14		Kompetenspoäng totalt	8		Kompetenspoäng totalt	15		Kompetenspoäng totalt	10		62
																180

Till modulschemat fogas också en modell som tydliggör hur en studerande med tidigare examen eller en studerande som önskar kombinera två examina kan avlägga studier.

Bedömningsschema

En modell (bindande) för ett bedömningsschema ser ut på följande sätt:

Modell Schema över bedömning									
Examens uppbyggnad		Gemen-samma ämnen	Fritt valbara studier 1)	Yrkesinriktade examensdelar					
						Valbara examensdelar			
				Examens-del 1	Examens-del 2	Examens-del 3	Examens-del 4	Examens-del 5	
Omfattning		35	10	30	20	20	10	10	135
Bedömning	yrkesprov 100%		5 el 10 kp	A	B	C	D	E	
	plats för genom-förande								
	bedömare								
	annan bedömning	x	x						
Plats för genomförande:		Arbetslivet, läroanstalten							
Bedömare:		Arbetslivets representant och läraren							
Fritt valbara:									
Yrkesprovets namn:		Yrkesprovetsnummer							

Beskrivning av examensdel

För varje examensdel och/eller delområde skrivs en beskrivning som innehåller följande:

Allmän information

- Namn
- Typ
- Kod
- Omfattning
- Innehåll, inklusive synliggörande av färdigheter i företagande
- Delning i delmål, inkl. omfattning och kod, delmålets innehåll
- Placering i modulschema (år och period)
- Förhandskrav
- Lärare *
- Förverkligande *
- Studiematerial *
- Undervisningstimmar *

* kan ändra från gång till gång

Bedömning

- Respons på inlärning
- Bedömning av kunnande
- Krav på yrkesskicklighet/Mål för kunnandet
- Bedömning av kunnande
- Dokument och material för erkännande av kunnande specifikt för examensdelen

5 Personliga studieplaner

Varje studerande har en egen personlig studieplan. Till sin utformning är den personliga studieplanen tudelad och består av a) ett personligt modulschema och b) textdel i Wilma, med följande information:

Tidigare studier och erfarenheter
Identifiering och erkännande av kunnande
Hälsofaktorer
Stödåtgärder
Karriärplanering

I det personliga modulschemat ingår samtliga individuella val och erkänt kunnande noteras. I det personliga modulschemat ingår i vilka perioder inlärning i arbetet och yrkesprov görs samt i vilken form studierna avläggs. I det personliga modulschemat skrivs också in studier som förverkligas i samarbete med andra läroanstalter. Det är möjligt för studerande att avlägga examen snabbare är normläroplanen.

Alla studerande har en egenlärare och det är egenläraren som ansvarar för att studerande har en personlig studieplan.

Hänvisning:
I den elektroniska versionen listas och länkas dokument som handlar om detta tema.

6 Identifiering och erkännande av kunnande

Den studerande som har kunnande från tidigare kan anhålla om att få kunnandet erkänt. Till anhållan fogas kopior över betyg, intyg mm. Ifall det kunnande den studerande anhåller om att få erkänt inte är dokumenterat kan kunnandet beskrivas separat. Den studerande kan anhålla om erkännande av kunnande under hela studietiden. Anhållan görs till utbildningsledaren i god tid före ifrågavarande studier inleds. Kunnande som erkänns skall vara bedömt/bedömas i enlighet med de regler för bedömning som olika former av studier har. Erkänt kunnande förs omgående in i den personliga studieplanen (PSP) av den studerande under handledning av egenläraren.

I den elektroniska versionen listas och länkas dokument som handlar om detta tema.

7 Inlärning i arbetet

”Inlärning i arbetet är sådan annan utbildning än läroavtalsutbildning som är målinriktad och handledd utbildning och som ordnas på en arbetsplats i samband med praktiska arbetsuppgifter.” YrkL 16a§, 1

Inlärning i arbetet är en inlärningsmetod som ger studerande möjlighet att lära sig en del av läroplanens målsättningar i en verklig arbetsmiljö på en arbetsplats. I varje grundexamen avläggs minst 30 kp som inlärning i arbetet. En inlärning i arbetet-period omfattar i regel 10-15 kp.
Varje inlärning i arbetet-period har fastslagna inlärningsmålsättningar. Målsättningarna härleds ur kunskapskraven i respektive grundexamens examensgrunder och ligger till grund för valet av inlärning i arbetet - plats och planeringen av arbetsuppgifterna. En del av den schemalagda inlärningen i arbetet kan förverkligas utomlands. Ifall man önskar avlägga en del av inlärning i arbetet utomlands skall studerande ansöka om denna möjlighet skriftligt minst två (2) månader före inlärning i arbetet perioden. Handledning inför, under och efter inlärning i arbetet perioderna görs enligt ett förutbestämt handledningsschema.

Hänvisning:
I den elektroniska versionen listas och länkas dokument som handlar om detta tema.

8 Specialundervisning

Studerande som för en längre tid eller regelbundet behöver särskilt stöd i sitt lärande och sina studier på grund av inlärningssvårigheter, skada, sjukdom eller någon annan orsak ska få specialundervisning. Med specialundervisning avses planenligt pedagogiskt stöd enligt den studerandes individuella mål och färdigheter samt särskilda undervisnings- och studiearrangemang.

Målet för specialundervisningen är att den studerande kan uppnå de krav på yrkesskicklighet och de mål för kunnandet som anges i examens- eller utbildningsgrunderna. I specialundervisningen kan dock avvikelser göras från examensgrunderna genom att anpassa kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet samt bedömningen av kunnandet i den omfattning detta är nödvändigt med hänsyn till den studerandes individuella mål och färdigheter. YrkL 19a§, 1-2

Huvudprincipen vid förverkligande av utbildningen är tillgänglighet och inklusion. Alla studerande finns i samma utrymmen och får samma undervisning som andra studerande i samma bransch.

Lärarna erbjuds specialpedagogiskt stöd av en handledande speciallärare. Speciallläraren stöder undervisningspersonalen i planering och utveckling av material och undervisningsmetoder samt verkställande av stödåtgärder. Handledande speciallärare kan också delta konkret i undervisningssituationen.

När det konstateras att studerande behöver mera hjälp och handledning görs en individuell plan för hur undervisningen skall ordnas (IP) upp. Den individuella planen för hur undervisningen skall ordnas tar fasta på den studerandes särskilda behov. Vid uppgörandet definieras såväl åtgärder som resurser för förverkligandet. Egenläraren ansvarar för att denna plan blir gjord. Vid uppgörandet konsulteras handledande speciallärare och skrivandet sker i samråd med studerande och vårdnadshavare.

Specialundervisningen kan bestå av såväl undervisningsarrangemang som -metoder. Förslagsvis kan den bestå av extra handledning, extra undervisning, omarbetat material, digitala och övriga hjälpmedel m.m.

En studerande som inte uppfyller kriterierna för nöjaktigt vitsord kan bedömas med anpassade bedömningskriterier. Anpassning kan göras för delmål och delområden (GEM-ämnen), examensdelar eller för hela examen. Anpassning sker enbart med studerandes och vårdnadshavares samtycke. Beslutet om att studerande kan bedömas enligt anpassad skala fattas i samband med uppgörande eller uppdatering av IP.

Bedömning

Syftet med bedömningen av den studerande är att handleda och uppmuntra den studerande i studierna, att utveckla den studerandes förutsättningar att utvärdera sig själv, att ge information om den studerandes kunnande samt att säkerställa att kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet i examens- eller utbildningsgrunderna uppnås.

Den studerandes inlärning och kunnande ska bedömas mångsidigt och tillräckligt ofta under utbildningen. YrkL 24a§, 1-2

Bedömning av inlärningen (i Axxell benämnt respons på inlärning)

Inlärningen bedöms genom att den studerande ges muntlig eller skriftlig respons.

Bedömningen av den studerandes inlärning görs av den lärare som ansvarar för undervisningen. Vid inlärning i arbetet görs bedömningen av den studerandes inlärning även av en person som arbetsgivaren utser. YrkL 24b§, 1-2

Bedömning av den studerandes kunnande

Den studerandes kunnande bedöms genom att kunnandet jämförs med det kunnande som anges i examens- eller utbildningsgrunderna. Om avvikelser i kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet i examens- eller utbildningsgrunderna gjorts genom anpassning eller på grund av sådana särskilda studiearrangemang bedöms den studerandes kunnande genom att jämföra det med den studerandes individuella mål.

Inom utbildning som leder till en yrkesinriktad grundexamen ska den studerandes yrkeskunnande bedömas på basis av yrkesprov samt vid behov på annat sätt. I yrkesprovet visar den studerande sitt kunnande i arbetssituationer och arbetsuppgifter på en arbetsplats, i en läroanstalt eller på någon annan plats som utbildningsanordnaren anvisar.

På basis av bedömningen av kunnandet ges vitsord för examensdelar, yrkesprov och delområden i gemensamma examensdelar. YrkL 25§, 1-3

Besluten om bedömningen av kunnandet i en examensdel eller ett delområde i de gemensamma examensdelarna fattas av den lärare eller, om lärarna är många, av de lärare gemensamt som ansvarar för undervisningen.

Angående bedömningen av yrkesprov beslutar de lärare och företrädare för arbetslivet som utsetts av det organ som avses i 25 a § (i Axxell direktionen)*, gemensamt eller var för sig. Om bedömningen av yrkeskunnandet i en examensdel görs inte bara genom yrkesprov utan också på annat sätt, fattas beslut om denna bedömning av den lärare som svarar för undervisningen eller de teoretiska studierna eller, om lärarna är många, av lärarna gemensamt. YrkL 25b§, 1-2*

Godkänt kunnande i fråga om en yrkesinriktad grundexamens examensdelar, yrkesprov och delområden för gemensamma examensdelar bedöms med skalan berömligt (3), gott (2) och nöjaktigt (1). YrkF 10§, 1

Anpassade vitsord följer samma skala men tydliggörs med ett A. Studerande som bedöms med anpassade kriterier kan bedömas verbalt.

Bedömningen av den studerande baserar sig på de kriterier som finns angivna i examensgrunderna.

Yrkesprovet utgör 100 % i bedömningen av samtliga yrkesinriktade examensdelar. Ett yrkesprov kan vara gemensamt för flera examensdelar. Ett yrkesprov för en examensdel kan även bestå av flera delar. Ur de examensvisa bedömningsschemat framgår hur och i vilken miljö yrkesprov utförs.

När undervisningen i ett delmål är avklarat kvitteras det med:

klar för yrkesprov,
ej klar för yrkesprov, delmålet bör kompletteras
ej klar för yrkesprov, delmålet bör tas om.

Studerande med särskilda behov kan bedömas med andra metoder än övriga studerande. Bedömningskriterierna är de samma. För studerande med IP kan bedömningen ske enligt anpassade bedömningskriterier, förutsatt att det i IP-beslutet finns definierat behovet av anpassning.
En anpassning av enskilda delmål betyder inte automatiskt att examensdelens vitsord blir anpassat. Utbildningsledaren avgör hur stor vikt olika bedömningsföremål har för helhetsvitsordet.

Den studerande har möjlighet att höja vitsordet för ett delmål eller yrkesprov, likaså ett vitsord som fåtts via erkänt kunnande.

Den studerande kan anhålla om ny bedömning samt rättelse av bedömning.

Hänvisning:
I den elektroniska versionen listas och länkas dokument som handlar om detta tema.

Övrigt
Axxell har ett certifierat ledningssystem. Inom Axxells ledningssystem finns i planer, handböcker, rutinbeskrivningar och förfaringssätt nedskrivet för hur verksamheten skall skötas. Följs inte dessa, skrivs avvikelser.